

Romanperle om demens

Arne Ruset

Eg kom ikkje heim før det vart natt

Oslo: Solum bokvennen, 2023

172 s.

ISBN 9788256027835

Michael 2023; 20: 247–8.

«*Tankane er gneistrande klare*» åpner boken med, men allerede i setning nummer to blir det klart at tankene også er i ferd med å «*fløkje seg til*». Alderspsykiater Arne Ruset har jobbet i mange år med kartlegging og behandling av demenssykdom, og drar veksler på sin kliniske erfaring i forfatterskapet.

I denne romanen møter vi Agnar Heimlund mens han fortsatt bor hjemme og det foreløpig bare er datteren som er bekymret for hvordan det går med han. Fortellerstemmen veksler mellom far og datter og gir et godt bilde på hvor forskjellig samme situasjon kan oppleves når hjernesykdom gradvis sniker seg frem. Agnar legger spontant ut på en ellevill reise som fører til etterlysning og leteaksjon før han til slutt blir funnet forkommen i et dukkehus i en fremmed hage. Det blir starten på en ny og ukjent ferd for Agnar og datteren Liv. De må ta seg frem i den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter at behovet for heldøgnsomsorg er blitt åpenbart, men det mangler plass.

Agnar føler seg ikke syk, men Liv ser tydeligere enn alle rundt hvor syk han har blitt. At symptomene kan variere, er gjenkjennelig for alle med erfaring med demens. Det skildres godt. Mest inntrykk gjør det likevel når

man får Agnars perspektiv i feiloppfattelser, som gjør at han føler seg truet og tvunget til å forsvare seg.

Boken gir inntrykk av å være skrevet av en som har mye kunnskap om demens og som har stor erfaring med hvordan det kan arte seg. Romanformatet gjør at boken kan bidra til innsikt og kunnskap om demenssykdom for flere enn helsepersonell. I Norge lever omtrent 100 000 mennesker med slik sykdom. I årene fremover blir dette tallet betydelig høyere. Det gjør en slik liten romanperle bare mer aktuell med tiden.

Marit Tveito

marit.tveito@me.com

Marit Tveito er psykiater, leder utvalg for alderspsykiatri i Norsk psykiatrisk forening og arbeider som overlege ved Senter for psykofarmakologi ved Diakonhjemmet sykehus.